YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
13 päivänä lokakuuta 1977 *

Asiassa 22/77,

jonka Cour du travail de Mons on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Fonds national de retraite des ouvriers mineurs (kaivostyöntekijöiden kansallinen eläkerahasto), Bryssel,

vastaan

Giovanni Mura, Boussu (Belgia),

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2) 12 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat M. Sørensen ja G. Bosco sekä tuomarit A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe ja A. Touffait,

julkisasiamies: J.-P. Warner,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Cour du travail de Mons on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 21.1.1977 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.2.1977, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2) 12 artiklan tulkinnasta.

2 Kysymys on esitetty asiassa, joka koskee belgialaisen toimivaltaisen laitoksen toteuttamaa pääasian kantajana olevan Italian kansalaisen työkyvyttömyyseläkkeen laskemista. Kantaja on toiminut kaivostyöläisen ammatissa ensiksi Ranskassa ja sen jälkeen Belgiassa.

3 Kyseinen työntekijä on täyttänyt Belgiassa kaikki kansallisessa lainsäädännössä asetetut edellytykset työkyvyttömyyseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi kaivostyöläisten eläkejärjestelmän perusteella.

4 Sitä vastoin saadakseen oikeuden etuuteen Ranskassa hänen on täytynyt vedota asetuksen (ETY) N:o 1408/71 45 artiklaan. Etuuden laskemiseksi molemmissa jäsenvaltioissa tosiasiallisesti täytetyt kaudet on laskettu yhteen ja Ranskan etuus laskettu suhteessa kokonaismäärään.

5 Belgialainen laitos on soveltanut päällekkäisyyttä ehkäiseviä kansallisia sääntöjä ja vähentänyt työkyvyttömyyseläkkeestä Ranskan suhteellisen määrän ja vaatinut asianomaista henkilöä palauttamaan liikaa maksetun määrän.

6 Pääasian vastaaja väittää, että päällekkäisyyden estäviä kansallisia sääntöjä soveltaessaan belgialainen laitos on vähentänyt Ranskan teoreettisen määrän (2 603,45 frangia) eikä Ranskan suhteellista määrää (2 003,81 frangia/vuosi).

7 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida tilannetta päällekkäisyyden estäviä kansallisia sääntöjä soveltaakseen.

8 Asiassa on esitetty kysymys siitä, onko asetuksen (ETY) N:o 1408/71 12 artikla, jossa sallitaan etuuksien päällekkäisyys, ensisijainen suhteessa "päällekkäisyyden estäviin" kansallisiin sääntöihin, jos yhteisön säännöistä seuraa, että siirtotyöläinen on etuoikeutetussa asemassa suhteessa muihin työntekijöihin.

9 Väitettä, jonka mukaan siirtotyöläiset olisivat etuoikeutetussa asemassa suhteessa työntekijöihin, jotka eivät koskaan ole poistuneet kotimaastaan, ei voida hyväksyä, sillä syrjintää ei voi esiintyä keskenään erilaisissa oikeudellisissa tilanteissa.

10 Mahdolliset erot siirtotyöläisten eduksi eivät johdu yhteisön oikeuden tulkinnasta vaan yhteisen sosiaaliturvajärjestelmän puuttumisesta tai kansallisten järjestelmien yhdenmukaistamisen puuttumisesta, mitä ei voida korjata pelkällä nykyisellä yhteensovittamisella.

11 Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 12 artiklan 2 kohdassa säädetään, että "jäsenvaltion säännöksiä etuuden vähentämiseksi, keskeyttämiseksi tai peruuttamiseksi tapauksissa, joissa ne menevät päällekkäin muiden sosiaaliturvaetuuksien tai muun tulon kanssa, voidaan soveltaa, vaikka oikeus sellaisiin etuuksiin on saavutettu toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tai tällainen tulo syntyi toisen jäsenvaltion alueella. Kuitenkaan tätä säännöstä ei sovelleta, kun se, jonka etua asia koskee, saa samanalaisia etuuksia työkyvyttömyyden, vanhuuden, kuoleman (eläkkeet) tai ammattitaudin perusteella, jotka on myönnetty 46, 50 ja 51 artiklan tai 60 artiklan 1 kohdan b alakohdan säännösten mukaisesti kahden tai useamman jäsenvaltion laitoksesta".

12 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut asiassa 24/75, Petroni, 21.10.1975 antamassaan tuomiossa (Kok. 1975, s. 1149), että 46 artiklan 3 kohta ei ole yhteensopiva perustamissopimuksen 51 artiklan kanssa, siltä osin kuin siinä säädetään eri jäsenvaltioissa saavutetun kahden etuuden päällekkäisyyden rajoittamisesta siten, että yhden jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella jo saavutetun etuuden määrää vähennetään.

13 Edellä esitetystä seuraa, ettei kyseisen kohdan säännöksiä voida soveltaa, jos niistä aiheutuu yhden jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla jo saavutetun etuuden väheneminen, ja että kyseisessä tapauksessa ei voida soveltaa 12 artiklan 2 kohdan toista virkettä.

14 Jos 12 artiklan 2 kohdan toista virkettä ei voida soveltaa, sovelletaan sen ensimmäistä virkettä, mistä seuraa, että edunsaajaan nähden voidaan vedota kansallisessa lainsäädännössä säädettyihin vähentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskeviin lausekkeisiin.

15 Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 46 artiklan 1 kohdasta johtuu kuitenkin, että jos kansallisten säännösten soveltaminen oikeuden saamiseksi ja laskemiseksi on epäedullisempaa työntekijälle kuin yhteenlaskemista ja suhteuttamista koskevien sääntöjen soveltaminen, on sovellettava viimeksi mainittuja.

16 Näin ollen on vastattava, että jos työntekijä saa eläkettä jo kansallisen lainsäädännön perusteella, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 säännökset eivät estä sitä, että häneen sovelletaan täysimääräisesti kansallista lainsäädäntöä, mukaan lukien päällekkäisyyttä ehkäisevät kansalliset säännöt, kuitenkin siten, että jos kyseisen kansallisen lainsäädännön soveltaminen osoittautuu epäedullisemmaksi kuin yhteenlaskemis- ja suhteuttamisjärjestelmän soveltaminen, viimeksi mainittua on sovellettava asetuksen (ETY) N:o 1408/71 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

17 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Belgian, Italian, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

18 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Cour du travail de Monsin 21.1.1977 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Jos työntekijä saa eläkettä jo kansallisen lainsäädännön perusteella, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 säännökset eivät estä sitä, että häneen sovelletaan täysimääräisesti kansallista lainsäädäntöä, mukaan lukien päällekkäisyyden estävät kansalliset säännöt, kuitenkin siten, että jos kyseisen kansallisen lainsäädännön soveltaminen osoittautuu epäedullisemmaksi kuin yhteenlaskemis- ja suhteuttamisjärjestelmän soveltaminen, viimeksi mainittua on sovellettava asetuksen (ETY) N:o 1408/71 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä lokakuuta 1977.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
presidentti